

DÉLBÁCSKA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Novisad, Kralja Petra ul. 30.
I. u. Telefonszám 21-37, éjjel 20-58. Sürgőnycim: „Délbácska“
Novisad. Póstatakarékpénztári csekszámla Zagreb: 46.692.

Novisad, 1929. augusztus 31

SZOMBAT

Előfizetési ára: egy óra 40 din., három óra 120 din., fél
évre 240 din., egész évre 480 din. Egyesszám ára hétköznap
1.50 din., vasárnap 2 din. Külföldön egy hónpra 50 dinár.

Öfelsége a király, aki csütörtökön Topolán tartózkodott, tegnap vissza- utazott Beogradba

Boszniai küldöttség kereste fel tegnap az uralkodót

Beogradból jelentik: Öfelsége a király csütörtökön délelőtt Dimitrijević Aca udvari marsall kíséretében Topolára utazott. Az uralkodó

tegnap délelőtt ismét Beogradba tért vissza.

Tegnap délelőtt korosec Antun dr. erdő- és bányászati miniszter jelent meg kihallgatáson a királynál, utána pedig Öfelsége a boszniai Krupa község küldöttségét fogadta, amely

az uralkodót Petar Mrkonjić szobrának leleplezésére hívta meg, amelyet szeptember 21-én tartanak meg.

A király ígéretet tett, hogy az ünnepségeken, ha csak másnemű elfoglaltsága nem

akadályozza, személyesen megjelenik, ellenkező esetben képviselőjét küldi a szoborleleplezésre.

A csehszlovák követ felesége a királynénál

Blédből jelentik: Öfelsége Mária királyné tegnap külön kihallgatáson fogadta Seba Jan, beogradji csehszlovák követ feleségét.

A horvát nők szövetségének küldöttsége Beogradban

Tegnap délelőtt a horvát nők szövetségének egy küldöttsége Zagrebból Beogradba érkezett. A küldöttség az iskolai oktatás egységesítése ügyében keresi fel az illetékes minisztériumot.

A francia és angol sajtó örömmel, a német sajtó vegyes érzelmekkel fogadta a hágai megegyezést

Aranytollal irták alá a megállapodásokról felvett jegyzőkönyveket

Párisból jelentik: A francia sajtó a legnagyobb meglepéssel fogadja a hágai megegyezést, de akadnak olyan lapok is, amelyek nem a legnagyobb elragadtatás hangján írják a hágai eseményekről. Az Echo de Paris úgy véli, hogy az értekezlet főcélja a Young-terv alkalmazásának, vagyis mindazoknak az egyezményeknek kidolgozása lett volna, amelyek a szakértők jelentéseit törvényes erőre emelik. Azonban a Snowden által támasztott nehézségek következtében az értekezlet csak a Young-terv általános elfogadásáig jutott el. A Figaro szerint Franciaország még néhány kellemetlen újságot fog hallani Hágából.

A Journal szerint a nemzetek csak egy tekintetben tettek komoly engedményt a Dawes-terv amortizációjának kérdésében. Ezt sem szabad azonban túlértékelni, mert Hágában a számításokat sajtóságos módon végezték. Egy szakértő kijelentése szerint

a mérlegek összeállítását valóságosan megamamisították. Ilyen dolgokért magánember egyenesen törvényt elé kerülne, a kormányok azonban szabadon élhetnek ilyen módszerekkel.

A lap hozzátesszi még, hogy a Rajna-vidék kiürítésének kérdését valamennyi fél meglepődésére intézték el. A Matin főképpen a pénzügyi megegyezésnek azt a pontját tartja fontosnak, amely a megszállási költségek fedezésére vonatkozik. E szerint a költségeket felerészben a németek, felerészben a megszálló hatalmak fedezik. A lap közli Wirth volt német kancellár kijelentését, amely szerint

a megegyezés az Európai Egyesült Államok első megnyilvánulásának tekinthető.

Briand francia miniszterelnök a politikai bizottság ülése után újságírók előtt a következő kijelentést tette:

— A hágai tárgyalások során a legfontosabb nem a sok apró pénzügyi ellentét kiegyenlítése volt, hanem a Young-terv megmentése. A Young-terv Franciaország számára hadiadósságainak fedezésén kívül biztosítja a feltétel nélküli évi járandóságok összegét, ami viszont széleskörű hitelműveleteket tesz számára lehetővé.

Nem volt szabad veszélybe sodorni Európa békéjét, valamint annak alapfeltételét, a francia-német barátságot.

— Sikerült megmenteni a Young-tervet, viszont elégtételt szolgáltatunk Angliának is kölcsönös engedmények alapján. Célunkat elértük és már csak a technikai munkák vannak hátra. A határozatokat kellő formában megszerkesztett szerződéseknek kell befejezni, amelyeket ezután az egyes parlamentek ratifikálnak.

Londonból jelentik: Az angol sajtó a legnagyobb meglepéssel kommentálja a Hágában létrejött politikai megegyezést és kiemeli, hogy

a Rajna-vidék kiürítése végleg likvidálja a világháború maradványait

Nagyon örömdetesnek tartják a lapok, hogy Franciaország elejtette az igazoló bizottságra irányuló követeléseit.

A német sajtó véleménye

Berlinből jelentik: A német lapoknak eddig csak egy része foglalt állást a Hágában megkötött egyezmény ügyében. A Vorwaerts a hágai egyezményről nagybetűs címmel ezt írja: „A hágai konferencia eredménytelenségéről, az antant megszűnt.” A lap azzal fejezi be cikkét, hogy az egyezmény végeredményében új fejezetet nyit meg Európa történelmében.

A Germánia a következőket írja: Mi nem szeretjük a Young-tervet, de mégis inkább ezt választjuk, mivel két rossz közül a kevésbé rossz és mivel jó eszköz arra,

hogy helyreállítsuk Németország területi és pénzügyi szuverenitását. Ezzel egyúttal nagy lépést jelent Európa konszolidációjának, valamint a német egyenjogúság helyreállításának útján. A Berliner Tageblatt örömdetes eredménynek mondja a Rajna-vidék idegen csapatoktól és külföldi ellenőrző bizottságtól való megszabadítását. A konferencia végleges pénzügyi eredménye és a Saar-vidék kiürítéséről folytatott első megbeszélés eredménye a lap véleménye szerint még alkalmas adhat kritikára. Ennek ellenére — folytatja a lap — eredménynek kell elismerni, amit elértünk.

A Deutsche Allgemeine Zeitung „Németország enged” cím alatt ezeket írja: Megvan a Young-terv, amely megterhel két generációt és megkönnyíti a terhet a legközelebbi életre. Az eredményt drágábban kell megfizetni, mint ahogy ügyesebb tárgyalási taktikával lehetett volna. A Lokalanzeiger írja: A német delegáció elkerülte, hogy a Young-terv meghiusuljon, de még egyebet nem került el. A Deutsche Tageszeitung a jövő év júniusát, mint a kiürítés végső határidejét új kihívásnak tekinti Németország ellen és ezt írja: Most ismét fizetünk, Franciaországnak még csak hónapok múlva kilátásba helyezett elvonulásáért és hozzájárultunk egy egyeztetőbizottság örökös hatálybalépéséhez is.

Aláírják a megállapodásokat

Hágából jelentik: Az értekezletet összehívó hatalmaknak a politikai megegyezésről szóló okmányok kieserése végett összehívott ülése csak déli 12 órakor kezdődött és 12 óra 30 perckor véget ért. A tárgyalást Jaspár elnök nyitotta meg. Henderson, mint a politikai bizottság elnöke, ismertette a politikai bizottság jelentését és hangoztatta, hogy a határozatokat egyhangulag elfogadták.

Felolvasta ezután a megszálló hatalmaknak Stresemann német birodalmi külügyminiszterhez intézett levelét, amely egyes részleteiben is megerősíti a bizottság jelentését. Ezután felolvasták az ehhez a levélhez csatolt tervezetet, amely a kiürítés részleteit ismerteti. Stresemann dr. olvasta fel ezután a német választ, amely hasonlóképpen a létrejött megegyezés részletezését és Németországnak a megegyezéshez való hozzájárulását foglalja magában.

Utána a hat összehívó hatalom delegátusai aláírták a levelet.

Az aláírás ünnepélyes külsőségek között és külön erre a célra rendelt arany töltőtollal történt,

Az aláírás után a delegátusok a többi jelenlévő tetszésnyilvánítása közben köszönetnyilvánítással üdvözölték egymást.

Henderson ezután felolvasta a jegyzőkönyvet, amelyben az egyeztető bizottság ügyére vonatkozó rendelkezések vannak. Ezt a jegyzőkönyvet az öt érdekelt hatalom delegátusai irták alá. Végül Henderson átnyújtotta emlékül az aláírásoknál szereplő arany töltőtollat Jaspár elnöknek.

Jaspár elnök megköszönte a szimbólumot jelentő ajándékot. Kijelentette, hogy nem egyszerű materiális ajándéknak fogja tekinteni.

A pénzügyi bizottság délelőttre kitűzött ülését az aláírás aktusának elhuzódása miatt délután három órára halasztották. MacDonald angol miniszterelnök tegnap délelőtt táviratot küldött Hendersonnak, amelyben gratulál a kitűnően végzett munkához.

Kik gyűjtenek adományokat a szkopljei árvizkárosultak részére

Tizennégy noviszádi kulturegyesület végzi a gyűjtési akciót

Megírtuk tegnap, hogy Borota Branislav dr. noviszádi polgármester kezdeményezésére a kulturszövetség gyűjtési akciót indít a szkopljei árvizkárosultak felsegélyezésére.

A gyűjtés vasárnap szeptember 1-én kezdődik

s azon a következő noviszádi egyesületek vesznek részt: A Vörös Kereszt helyi bizottsága, a szerb nők jótékonyági egyesülete, Posesztrima egyesület, Neven dalegyet, a noviszádi Kereskedő Ifjúság, a haladó nők egyesület, a zsidó nőegyesület, Kneginje Zorka, Noviszádi Zeneegyesület, Kolo Srp-

skih Sestera, Frohsinn dalegyet, Iparos Ifjúsági Egyesület, Szerb-orosz Jótékonyági Egyesület és a Zora földműves dalárda.

A kereskedő ifjak egyesületének vezetősége

a noviszádi kereskedők körében indítja meg a gyűjtési akciót.

A kulturszövetség felkéri a jószívű embereket, hogy esetleges külön adományait a következő címre küldjék: Savez kulturnih Drustova, Noviszád, Ljubljanska ulica 11. Az adományozók névsorát a helyi lapokban közzé teszik.

30.000 dinárral jutalmazza

a rakovcai repülőgépgyár a kisanant repülőversenyén résztvevő legjobb pontozású jugoszláv repülőket

Ha a zemuni repülőgépgyár is hasonló összeget ajánl fel, a rakovcai gyár megduplázza a jutalmat

A kisanant repülőversenye alkalmával a rakovcai repülőgépgyár értesítette a légügyek parancsnokságát, hogy

30.000 dinár jutalmat tűzött ki a versenyen résztvevő jugoszláv repülőket megjutalmazására.

Ebből az összegből tizenötezer dinárt juttat annak a jugoszláv repülőnek, aki a versenyben a legnagyobb pontszámot eléri, tizenötezer dinárt pedig annak, aki a Jupiter gyártmányú motorral éri el a maximális

pontszámot.

A rakovcai gyár igazgatója egyébként kijelentette, ha a zemuni repülőgépgyár is ugyanilyen összeget ajánl fel a jugoszláv repülőket jutalmazására, ez esetben a rakovcai gyár

a 30.000 dinárnyi jutalmat azonnal megduplázza.

A rakovcai gyár ajánlata nagy meglepettséget keltett a versenyzők soraiban.

Meghalt Vojnovics Ivó gróf, Jugoszlávia legnépszerűbb költője és drámairója

A beográdi Zsivkovics szanatóriumban hunyt el az ősz költő, aki az utóbbi években teljesen megvakult

Beogradból jelentik: Tegnap délelőtt 10 órakor a beográdi Zsivkovics szanatóriumban meghalt Vojnovics Ivo gróf, Jugoszlávia egyik legismertebb és legnépszerűbb költője és dráma írója. Halálával súlyos veszteség érte a jugoszláv irodalmat, amelynek egyik leghivatottabb és legelőkelőbb tényezője volt az elhunyt „Conte Ivo”, a bohémlelkű dalmát gróf.

Vojnovics Ivo évek óta betegeskedett. Már a háború alatt súlyos szembaja támadt, amely annyira elhatalmasodott rajta, hogy az utóbbi években teljesen elvesztette szemvilágát. Betegségéhez súlyos érlelmeszedés is járult, amely évekig kinozta. Néhány nappal ezelőtt dubrovniki villájából a beográdi Zsivkovics szanatóriumba szállították, ahol azonban orvosai már nem segíthettek rajta. Az ősz költő maga is érezte, hogy közeledik a vég, mert tegnap délelőtt fél tíz órakor, magához hívatta Zsivkovics professzort és így szólt hozzá:

— Kedves doktor ur, ütött az utolsó óráim!

Fél órával később már halott volt.

Vojnovics Ivo, aki mint ősrégi patricius család sarja Dubrovnikban született, élénk irodalmi tevékenységet fejtett ki. Legismertebb drámáit is a dubrovniki életből merítette, így a „Dubrovniki trilógiát”, amely legismertebb repertoár darabja lett a horvát és szerb színházaknak. „Smrt majke Jugovicsa” című drámája magas szárnyalású

költői mű, amely óriási irodalmi sikert ért el.

„A napraforgós hölgy” című drámáját, annak idején a budapesti Magyar Színház, az „Ekvinocij” e világhírű művét pedig „Napjegyeneslőség” cím alatt a budapesti Nemzeti Színház is előadta.

A háború előtt Vojnovics Ivo a zagrebi Nemzeti Színház drámai igazgatója volt s ebben a minőségében rengeteg értékes művet alkotott. Nagy tisztelője volt Vojnovics a magyar drámai irodalomnak is, amelynek legértékesebb termékeit a zagrebi Nemzeti Színház színpadán adatta elő.

Szoros barátság fűzte gróf Bánffy Miklóshoz, a budapesti Opera volt igazgatójához és Beúthy Lászlóhoz a Magyar Színház vezérigazgatójához.

Budapesten több ízben is megfordult, ahol az irodalmi körök nagy tisztelettel fogadták. A „Napraforgós hölgy” premierje után amelynek főszerepét Gombaszögi Frida játszotta,

ünnepi bankettet rendeztek a „Royal” szálló külötermében Vojnovics tiszteletére s ez alkalommal Molnár Ferenc és Lengyel Menyhért tartottak lelkes felköszöntőket Vojnovics tiszteletére és a horvát-

SIEMENS PROTOS

villamos

fűző és fűtőkészülékek

PORSZIVÓK

részlefizetésre

Képviselet:

„ALTERNO”

villamososztály, Novisad. Tel. 24-14

magyar irodalmi közeledés első sikerült kísérletének megünneplésére

A magyar sajtó elragadtatással irt a horvát költő műveiről, Marton Sándor dr. a világhírű színházi ügynök pedig azonnal lekötötte Vojnovics összes színpadi műveit a magyar színpad számára.

Időközben azonban kitört a háború s a szép reményekkel megindult irodalmi közeledésnek is vége szakadt. Vojnovicsot az osztrák hadvezetőség intézkedésére internálták, majd Dubrovnikba szállították, ahol állandó rendőri felügyelet alatt állott. Internálásával járó mártírúmat a háború után szép magasszárnyalású költeményben írta meg. Az internálás alatt egészsége is megrendült s azóta állandóan betegeskedett.

Az új államalakulatban Vojnovics a legnagyobb kitüntetésekben részesült s csakhamar vezető pozícióhoz jutott a jugoszláv irodalmi életben. Csak nemrég ünnepezték irodalmi tevékenységének negyvenéves jubileumát, amelyen azonban a világtalan költő már nem jelenhetett meg.

Az ősz költőt a kormány költségén fogják eltemetni.

Megkezdődött a népszövetségi tanács 56. ülészaka

Genfből jelentik: Forughi belga tanács-tag, angorai nagykövet elnöklésével tegnap délelőtt, kevéssel 11 óra után nyílt meg a Népszövetség tanácsának negyvenhatodik ülészaka. Az ülészak a szokásos zárt üléssel kezdődött, amelyen jóváhagyták a napirendet és különböző adminisztrációs ügyeket intéztek el.

A zárt ülést követő nyilvános ülés tudomásul vette a gyógyszerek jegyzékének nemzetközi egységesítéséről szóló jelentést. Ezután a tanács az olasz tanács-tag jelentését hallgatta meg a Népszövetség egészése alatt kötött nemzetközi egyezményekről.

MacDonald kedden szóval fel első ízben a Népszövetségben

Londonból jelentik: A Reiter iroda genfi híradása szerint MacDonald angol miniszterelnök valószínűleg kedden szóval fel a Népszövetség ülésén. Előreláthatólag a leszerelés beszédének főtárgya. Az ülés folyamán Anglia kijelenti azt a készsége, hogy aláírja a döntőbíróági záradékot, de nem bizonyos, hogy a miniszterelnök, vagy az angol delegáció egyik tagja teszi ezt a nyilatkozatot. A leszerelési bizottságban Lord Cecyl vezetés szerepét fog játszani.

— Állandóan csökken az angol bank aranykészlete. Londonból jelentik: Az angol bank aranytartaléka a legújabb kimutatás szerint 137.600.000 font. Az aranyvesztés június közepe óta több mint 28 millió font. Ennek túlnyomórésze Franciaországba és Németországba vándorolt. A múlt év szeptemberében 176.500.000 font volt az angol bank aranytartaléka. A veszteség azóta 39 millió font.

Borzalmas kinok között meghalt

a kórházban Ubavin Bozsidár, egy noviszádi magánhivatalnok másfél éves fia, aki a napokban tévedésből viz helyett lugkövet ivott

A noviszádi városi tiszti főorvosi hivatal nagyobb elővigyázatosságra hívja fel a szülőket — A hatóságok ezentul minden egyes esetben a legszigorubbán fognak eljárni a gondatlan szülők ellen

A napokban részletesen beszámoltunk arról a tragikus balesetről, amely a Vojvoda Knityanina ucca egyik házában történt. Ubavin Bozsidár, egy noviszádi magánhivatalnok másfél éves fia a konyhában bögrét talált, amelyben a szakácsnő lugkövet tartott. Az apró gyermek, abban a hiszemben, hogy a bögrében ivóvíz van, felhajtotta a bögre tartalmát s ez alkalommal

olyan súlyos belső sérüléseket szenvedett, hogy a kórházba kellett szállítani, ahol azonnal a leggondosabb ápolás alá vették.

Az orvosi tudomány azonban már nem segíthetett a szerencsétlen gyermekben, aki borzalmas belső sérülések következtében

tegnap reggel rettenetes kinok között meghalt.

A rendőrség feljelentése alapján a noviszádi ügyészség szigorú vizsgálatot indított annak a megállapítására, kit terhel a felelősség a tragikus balesetért.

A konkrét esettel kapcsolatban a noviszádi tiszti főorvosi hivatal a következő figyelmeztetéssel fordul a szülőkhöz:

Vigyázzatok anyák gyermekeitekre!

Már ismételt előfordult, hogy a gyermekek a szülők gondatlansága folytán lugkömörgezés következtében pusztultak el, sőt mi több,

ebben az évben ez már a nyolcadik lugkömörgezési eset, amelyet a

szülők nemtörődömsége idézett elő

Megállapítást nyert ugyanis, hogy a legtöbb esetben a szülők vagy a háztartási alkalmazottak olyan poharakban, edényekben vagy bögrékben helyezik el a lugkövet, amelyek a gyermekeket könnyen megtéveszthetik. Nem egyszer történt például, hogy a eselések ivópoharakban tartották a lugkövet, úgy hogy az ártatlan apróság, aki szomját akarta oltani s aki a poharat már előbből ismerte, egyszerűen felhajtotta annak tartalmát.

Fokozott elővigyázatosságra volna szükség, milyen edényekben

hol és milyen helyeken helyezték el a szülők a háztartásban használt zsirszódát és lugkövet.

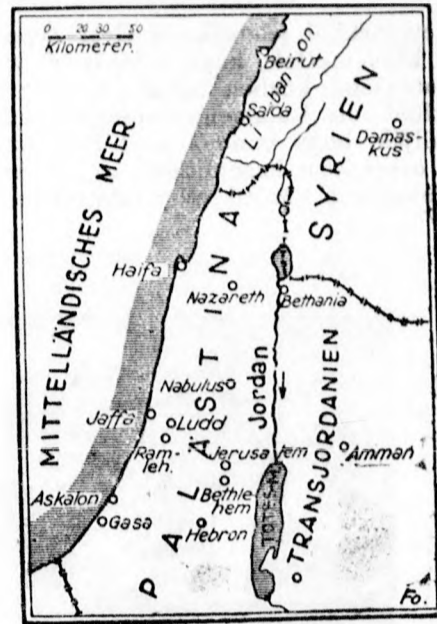
Ismételt előfordult, hogy a lugkövet például a takaréktűzhely alatt egy alacsony kredencben helyezték el, tehát olyan helyeken, ahová a gyermekek könnyen hozzáférhetnek. Kizárólag a szülők gondatlanságának tulajdonítható tehát, ha ilyen tragikus esetek előfordulhatnak.

A főorvosi hivatal ezután a legnagyobb nyomatékossgal figyelmezteti a szülőket és a háztartási alkalmazottakat, hogy ezentul több elővigyázatosságot tanulsanak gyermekeikkel szemben, annál inkább, mert a hatóság minden hasonló esetben

a legnagyobb szigorral fog eljárni a szülők ellen.

amerikai állampolgárokat, hogy saját érdekében hagyják el Palesztina területét, ahol életük könnyen veszedelemben foroghat.

Szakértők véleménye szerint a forrongás során okozott rombolások olyan károkat okoztak, amelyek pótlása hosszú évek szorgalmas munkáját teszi szükségessé.

A Futaki uti kereskedőket végigjárta egy szélhámos fiú, aki különböző árut akart kicsalni a kereskedőktől, kísérlete azonban meghiúsult

***

A csalo fiatalember megszökött. — A rendőrség nyomozza a szélhámóst

Tegnap délután egy ismeretlen fiatalember jelent meg a Futaki uti fűszerkereskedőknél s mindenütt azzal a mesével állott elő, hogy

Wagner Károly dr. noviszádi orvos különböző fűszeráru megrendelésére adott neki megbízást.

Az egyik helyen cukrot és lisztet kért, a másik helyen babot, lencsét és zsirt, a harmadik helyen mazsolát és mézet, majd ismét előlrol folytatta a megrendelést s minden egyes helyen azt követelte,

adják ki neki az árut, ő majd elviszi a csomagot Wagner dr. lakására, aki egyébként azt üzeni, hogy „írják fel” számlájára a kiszolgáltatott cikket.

A kereskedőknek gyanusnak tünt fel a dolog, egyrészt azért, mert Wagner Károly dr. sohasem szokott hitelre vásárolni, másrészt pedig azért, mert Wagner dr.-nak nem is volt számlája az illető kereskedőnél. Óvatosságból tehát az inassal

az orvos lakására küldték ki a „megrendelt” árut.

Wagner dr. természetesen rendkívül meglepődött, amikor

tömegesen hozták a lakására a különböző fűszeresomagokat,

majd utána járt a dolognak s ekkor kiderült a turpisság.

A kereskedők azonnal feljelentést tettek a rendőrségen, az ismeretlen fiatalember azonban, aki időközben megneszelte, hogy csalásait felfedezték

megszökött s azóta egyáltalában nem mutatkozott.

Figyelmeztetjük a kereskedőket, ha az illető esetleg jelentkezne s hasonló módon igyekezne árut kicsalni, adják át a legközelebbi őrszemnek.

***

Eddig 152 halálos és 263 sebesült áldozata van a palesztinai zavargásoknak

Elegendő csapat áll rendelkezésre a további zavargások megakadályozására — Damaszkuszban tüntettek „Araborszag” egysége mellett

Londonból jelentik: Az angol gyarmatügyi minisztérium újabb jelentése szerint, az angol csapatok Palesztinába való megérkezése igen megnyugtató hatást gyakorolt. Általában nagyobbarányú zavargásokat kizártnak tartanak. Augusztus 28-ig bezárólag az áldozatok száma:

96 zsidó, 52 mohamedán és 4 keresztény halott, 151 zsidó, 103 mohamedán és 9 keresztény sebesült.

Sir John Chancellor palesztinai főbiztos visszaérkezett Jeruzsálembe és átvette hivatalát. Utközben Kairóban fogadta a zsidók egy küldöttségét és biztosította őket, hogy a legnagyobb eréllyel lát hozzá a rend fenntartásához.

Dobbie ezredes katonai főparancsnok kijelentette, hogy elegendő csapat áll rendelkezésére. A zsidó negyedek további kiürítésére egyelőre nincs szükség. A vezető bagdadi mohamedánok táviratot küldtek MacDonalddal angol miniszterelnökhöz, amelyben tiltakoznak a Balfour-jegyzék és a cionisták zsarnoksága ellen.

A beirut mohamedánok főtanácsa elhatározta, hogy a sziriai főbiztosságnál is tiltakozást jelent be. A londoni Daily News beirut értesülése szerint a palesztinai za-

vargások visszahatásaként a sziriai arabok tüntetésre készülnek. Damaszkuszban a tüntetők feliratokat hordanak körül a városban ezzel a felirattal:

Éljen az arabok országának egysége, Ibn Szaud király alatt!

Párisban tegnap este kétezer cionista tiltakozó gyűlést tartott, majd az angol követség elé akart vonulni. A rendőrség a tüntető felvonulást betiltotta.

Amszterdamból jelentik, hogy ott a cionisták nagy-gyűlést tartottak, amelyen a legbefolyásosabb zsidók is résztvettek. A gyűlés határozati javaslatot fogadott el, amelyben felszólítja az angol kormányt, hogy haladéktalanul vessen véget a palesztinai zavargásoknak. A határozati javaslatot még az esti órákban eljuttatták Hendersonhoz és Snowdenhez.

Varsóból, Kattowitzból, továbbá Csehszlovákia egyes városaiából is angol ellenes cionista tüntetések híre érkezik. Ausztráliában viszont az ottani zsidóság közönetet szavazott az angol kormánynak, a palesztinai zavargások megszüntetése érdekében kifejtett intézkedéseieért.

Jeruzsálemből érkezett jelentés szerint a jeruzsálemi amerikai főkonzul felhívta az

A Graf Zeppelin utasai elragadtatással nyilatkoznak a világkörüli ut szépségeiről

Az amerikai szárazföld szépsége volt a legszebb élményük

Newyorkból jelentik: A Graf Zeppelin utasai kijelentették, hogy a legszebb vidék amit utazásuk közben láttak, az amerikai szárazföld volt. Valamennyien egyértelműleg azt vallják, hogy mindaz amit Szibériában láttak össze sem hasonlítható a Los Angeles-Lakehurst közötti úton látottakkal.

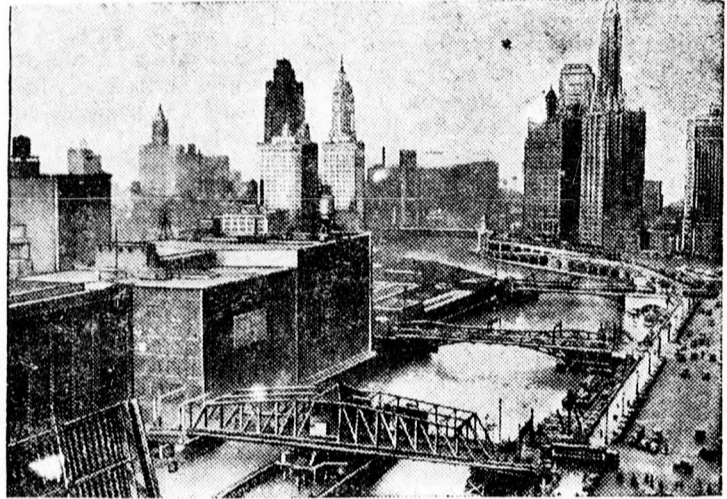
Az utasok ezután elmondották, milyen sajátos hirtelen hőmérsékleti változásokon mentek keresztül Szibériából Japánba való utazásuk közben. Szibéria fölött északra alig fagypontra fölé hűvösödött, Japánban pedig 33 fokos hőség fogadta őket. Tokióban szintén száraz hőség

uralkodott.

Az utasok elmondották, hogy sohasem fáradtak el az eléjük táruló látvány szemléletében, mert a nagy magasságból mindig széles területeket láttak be és a lég-hajó nagy sebessége folytán, minden pillanatban új látvány tárult szemük elé. Medza, a spanyol király udvari orvosa, utközben többször küldött táviratot Alfonz királynak. Kijelentette, hogy legjobban az a gondolat ragadta meg, hogy Spanyolország képviseltette magát a repülőúton, ami bizonyára éppen olyan előkelő helyet foglal majd el a történelem évkönyveiben, mint Kolumbusz, vagy más híres spanyol felfedezők utja.

Vad prairi lovak a Missisipi völgyében.

Chikágó felhőkarcolói

Tengeri személygőzös és olajszállító hajó borzalmas katasztrófája a nyílt tengeren

Az eddigi jelentések szerint 65 ember a tengerbe veszett Az áthatolhatatlan köd okozta a katasztrófát

Newyorkból jelentik: A kaliforniai partok közelében a San Juan személyszállító gőzös a nyílt tengeren összeütközött a Dod olajszállító tankhajóval. A San Juan fedélzetén száz utas volt. Az összeütközés pillanatában rendkívül sűrű köd terpeszkedett, ami a mentési munkálatokat megnehezítette.

A két hajó legénysége, megkísérelte a mentősönök leboacsátását, de a nagy sötétségben mindössze két csónak leboacsátása sikerült. Az egyik mentősönökben a leboacsátás után két gyermek született.

Csakhamar megérkezett a szerencsétlenség színhelyére a Franc Lunc nevű motorshajó és reflektorfény mellett segédkezett a mentési munkálatoknál.

A mentési munkálatok során szívetépő jelenetek játszódtak le. A vizet sűrűn borították a hajóroncsok, amelyekbe kapaszkodva kétségbeesetten kiáltottak segítségért a hajó utasai.

A borzalmas katasztrófa áldozatainak számáról nincsenek pontos jelentések. Egy los-angelesi jelentés híradása szerint a Sao

Juan utasai közül hetvenet sikerült kimenteni. A Dod olajtank huszonhét megmentett utassal a fedélzetén San Francisco felé igyekszik. A Munami gőzös további segélynyújtás miatt a szerencsétlenség színhelyén tartózkodik.

Az eddigi megállapítások szerint a szerencsétlenséget a sűrű köd idézte elő, amely az utolsó huszonnégy órában a kaliforniai partokat megülte.

San Franciskoból érkezett újabb jelentés szerint a San Juan az összeütközés után néhány perccel elsüllyedt. A Dod olajtank is súlyos sérülést szenvedett, de azért legénysége segítséget nyújtott a San Juan hajótöröttjeinek megmentése körül.

A katasztrófa után a helyszínre érkezett hajók rádiójelentése szerint

az összeütközés során hatvanöt ember vesztette életét.

A segítségül érkezett hajók harminchajótöröttet vettek fel fedélzetükre. A San Juan megmentett utasi beszélik, hogy látták, hogy a hajó kapitánya a parancsnoki hidon maradt és a hajóval együtt elsüllyedt.

— A verbászi postahivatal áthelyezése.

Az állam és a verbászi postahivatali épület tulajdonosa között fennálló bérleti szerződés lejáratára felé közeledik és a postaigazgatásnak új otthonról kell gondoskodnia a hivatal számára. A tulajdonos és az állam között folynak a tárgyalások a ház vételét illetően, de hogy az ügy halasztást ne szenvedjen, Verbász község is kinevezett egy bizottságot, mely hivatva van a posta igazgatósággal tárgyalni és ha a mai posta épületét az állam nem veszi meg, a község fog teljesen modern, minden kívánalomnak megfelelő új postapalotát építeni. Az egész ügyben már a közel jövőben várható a végleges döntés.

Megalakult Genfben a kisebbségi újságírók nemzetközi szervezete

Genfből jelentik: Az ötödik kisebbségi konferencián megalakult a kisebbségi újságírók nemzetközi szervezete. Az egyesület megalakulását egy évig tartó alapos előkészítő munka vezette be. Az alapszabályokat a nagy nemzetközi újságíró szervezet mintájára készítették.

Az egyesület az alakuló gyűlésen több bizottságot választott. Elnök lett Resednjak Engelbert, olaszországi szlovén képviselő. A magyar újságírókat a tanácsban Sulyk István kolozsvári lapszerkesztő képviseli.

RADIÓ-MŰSOR

Szombat, augusztus 31

Beograd. 11.20 és 11.45: Vizállásjelentés. 12: Pontos időjelzés. 12.10: Kis gramofónhangverseny. 12.30: Közgazdasági hírek, tőzsdejelentések. 12.45: A rádió kvartett hangversenye. 13.30: Ujsághírek. 17.30: Gyermekóra. Bandics Mica gyermekmeséket olvas fel. 17.55: A rádiókvartett hangversenye. 20: Todorovics Szava tréfás népmeséket olvas fel. 20.25: A rádió zenekar hangversenye. 21.25: Ujsághírek. 22.20: Tristan Bernard egyfelvonásos vígjátékának előadása. 22.35: Rádió jazz hangverseny.

Zagreb. 13.15: Gramofónzene. 20.30: Könnyű esti zene.

Budapest. 9.15: Eugen Stepat orosz balalajka-zenekarának hangversenye. 12: Déli harangszó. 12.05: A Mandics szalózenekar hangversenye. 14.30: Hírek, élelmiszerárak. 16: Harsányi Gizi mesél a gyermekeknek. 16.45: Pontos időjelzés, időjárás-, vizállásjelentés és hírek. 17.05: Illy János novellái. 1. Az idegen. 2. A rózsatolvaj. Felolvassa a szerző. 17.30: Gramofónhangverseny. 18.30: A székesfővárosi zenekar hangversenye. 20: Színműelőadás a Studióból. 22.15: Pontos időjelzés, időjárásjelentés és hírek. Majd: Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye.

Berlin. 14: Katonazene. 20: Gramofónzene. 20.30: Hangversenyközvetítés a rádiókiállításról, utána időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

Kassa. 12.05: Szalózenekari hangverseny. 16.30: Bábszínház. 17.30: Gyermekóra. 19: Ujsághírek, utána Anton Dvorak „A vizitünder” című operájának közvetítése. 22.25: Jazz-band.

München. 12.30: Gramofónzene. 14.30: Gramofónzene. 16: Kamarazene. 17.30: Wilhelm Bauer (bariton) hangversenye. 21.00: Slager-darabok. 22: Táncczene.

Prága. 11.30: Gramofónzene. 12.20: Déli hangverseny. 16.30: Délutáni hangverseny. 19.30: Anton Dvorak „A vizitünder” című operájának közvetítése. 22.25: Jazz-band.

Bécs. 11: Délelőtti zene. 15.45: Délutáni hangverseny. 17: Gyermekmesék. 19: Kamarazene. 20.10: Operarészletek.

— A VSC szüreti mulatsága. A VSC vigalmi bizottsága vasárnap az ipartestület összes helyiségeiben nagy szüreti bálát rendez, mely iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg Verbázon.

HIREK

1929. augusztus 31. Szombat

Rom. kat.: Rajmund. Protestáns: Erika. Gör. kel. (aug. 18) Flórián. A nap kel 4 óra 57 perckor, nyugszik 6 óra 19 perckor.

Időjárás. Az ország északi részében inkább derült és meleg idő volt. Noviszádon tegnap délben 31 fok meleg volt.

Időjárás. Változékony idő várható, helyi zivatarokkal.

— **Beiratások a polg. fiúiskolába** szeptember 2, 3, 4 és 5-én. A később iratkozóknak az inspektorátus adhat csak engedélyt. Az előadások 16-án kezdődnek.

— **Szarajevói tiszti küldöttség a frontarcosok beográdi kongresszusán.** Beogradból jelentik: Tegnap délelőtt százhusztagu tiszti küldöttség érkezett Szarajevoból Beogradba, amely a frontarcosok beográdi kongresszusán résztvesz.

— **Burov Genfbe utazott.** Szófiából jelentik: Csütörtökön a kabinet valamennyi tagja Varnából Szófiába érkezett vissza. Csütörtökön este minisztertanács volt, amelyen a megfelelő instrukciókkal látták el Burov külügyminisztert, aki tegnap reggel a Népszövetség ülésére Genfbe utazott.

— **A beográdi obszervatórium időjárás-jelentése.** A beográdi obszervatórium jelentése szerint tegnap reggel 8 órakor a következő hőmérsékletet jegyezték fel az ország egyes városaiban: Beograd 21, Zagreb 20, Ljubljana 16, Veliko Gradiste 20, Petrovaradin—Novisád 20, Vrsac 21, Koviljaica 18, Szarajevo 16, Uzsice 18, Banjaluka 11, Kragujevac 17, Kraljevo 17, Zajecsar 15, Vranje 16, Nis 19, Koszovszka Mitrovica 17, Szkoplje 21, Stip 19, Pety 19, Bród 17, Mosztár 24, Szplit 24, Kotor 25. Az egész országban szép és meleg idő volt.

— **Noviszádiak a földműves szövetkezetek ljubljana kongresszusán.** A napokban tartják meg Ljubljana-ban a földműves-szövetkezetek kongresszusát, amelyen az ország valamennyi szövetkezetének delegátusai résztvesznek. A noviszádi szerb földműves-szövetség részéről ötven tagú küldöttség utazik a ljubljana kongresszusra.

— **Az Agrárbank szeptember 15-én kezd meg működését.** Beogradból jelentik: A privilégizált Agrárbank a beográdi Zemaljszka Banka palotájába költözött, ahol szeptember 15-én kezd meg működését.

— **Iparművészeti leányiskola Novivrbáson.** A novivrbázi iparművészeti leányiskola szeptember 15-én kezd meg Vascics Bosziljka igazgatónő vezetésével működésének ötödik évfolyamát. Eredményes munkájának legszebb bizonyítéka a legutóbbi kiállítás fényes sikere. Akinek kedve volna ezen iskolát látogatni, forduljon az igazgatónőhöz információért. A tananyag a következő: szabászat, varrás, festés, rajz és mindenféle modern kézimunka. Jó házban való elhelyezésről gondoskodik az igazgatónő. A tanév befejeztével a leányok, akik sikerrel vizsgáznak, iparigazolvánnyal egyenlő értékű bizonyítványt kapnak.

— **Ammoniakkal megmérgezte magát egy noviszádi szabó.** A Vasut uca 5. számú ház lakói tegnap délelőtt 11 órakor erős nyöszörgésre lettek figyelmesek, amely Fellmann Miksa noviszádi szabómester lakásából hallatszott. Amikor a szomszédok behatoltak a lakásba, Fellmann Miksát a pamlagon találták eszméletlenül. A helyszínen megjelent dr. Keiner Dezső orvos megállapította, hogy Fellmann Miksa ammoniakkal megmérgezte magát. Az orvos azonnal gymormosást végzett rajta, majd a kórházba szállították az életunt embert, aki súlyos belső sérüléseket szenvedett, úgy, hogy felépüléséhez alig van remény. Fellmann nem hagyott hátra bucsulevet s így öngyilkosságának oka ismeretlen, hozzátartozói azonban azt állítják, hogy afeletti elkeseredésében követte el tettét, mert nem kapott letelepedési engedélyt Noviszádon.

Prágai nemzeti színház táncosnője mellélőtte magát Klappka Ottokár csehszlovák nemzeti szocialista képviselő lakásán

A táncosnő szerelmi csalódásában követte el az öngyilkossági kísérletet

Prágából jelentik: Klappka Ottokár csehszlovák nemzeti szocialista képviselő lakásán mellélőtte magát Vapenik Eva balett-táncosnő, a prágai cseh nemzeti színház legcsinosabb ballerínája. A fiatal táncosnőt, akinek a lövés szivburkolatát horzsolta, súlyos állapotban a kórházba szállították.

Klappka Ottokár a cseh nemzeti színház intendánsa volt és viszonyt kezdett a 18 esztendő táncosnővel. Házasságot is

ígért neki, jóllehet kétgyermekes családapa volt. Házassági ígéretének nem tett eleget és a táncosnő ezért határozta el magát a végzetes cselekedetre.

Klappka Ottokár, aki ismert csehszlovák politikus tegnap bejelentette pártjának, hogy mandátumáról lemond. Lemondása ösz szelfüggesben áll, a lakásán lejátszódott szerelmi drámával.

— **Céllövészet a Hadiszigeten.** A noviszádi polgári céllövészegyesület értesíti tagjait, hogy vasárnap, szeptember hó 1-én délelőtt 9 órától kezdve délután 6 óráig a Hadiszigeten levő katonai lövöldében céllövészetet tart.

— **A szerenéses halász.** Kocsis István petrovoszelói halász nagy reményekkel ergette kedden a Tiszába lenekes horgait. A sok bánatos horogszedés most örömmé változott, mert egyik horgára ritka szép példányu 47 kilós haresa akadt. Igen sok bámuloja lett Kocsis szakmányának.

— **Tűzoltó gyűlés Bácsko-Petrovoszeion.** Hadnagyev Dimitrije sztaribecsei járási tűzfelügyelő elnöklte mellett a petrovoszelói önkéntes tűzoltó testület kedden este 6 órakor tartotta meg rendkívüli közgyűlését, melyen az új módosított alapszabályokat elfogadták s egyben kimondták, hogy az alapszabályok jóváhagyása után a tisztikart megválasztó közgyűlésen a parancsnokot élethossziglan választják meg.

— **A Horgosi Árvaház, mely iskolánővérek vezetése alatt áll, felvesz 6—12 éves iskolás rom. kat leányokat (árvát is).** Fizetési díj havi 300 dinár. Ugyancsak felvesz 13—16 éves rom. kat. leányokat is, akik a háztartás és kézimunkában óhajtják magukat képezni. Ellátási díj havi 500 dinár. Mosás külön számítva.

Dr. Vitaliani fogorvos szabadságáról visszatért s rendelését ismét felvette. Rendel. mint ezelőtt, 8—12 és 3—7 óra között, Novisád, Kralja Petra 15. az »Amerika« vendéglővel szemben.

— **Az utépités miatt a Futaki ut a kórháztól a vasúti sinekig el van zárva.** Ez okból értesitem a közönséget, a bérkocsikat és autótaxikat, hogy a kocsik közlekedés a dr. Brezovsky szanatóriumba a Cara Dusana és Alex. Adamoviča utcán (Orbán villánál be az első mellék uccába jobbra) a szanatórium hátsó kapuján keresztül történik. Dr. Brezovsky.

— **Költözködés közben meghalt az uccán egy noviszádi asszony.** Tegnap délután hat óra tájban Brkics Mária költözködési munkálatokkal volt elfoglalva. Kraljevics Marko ucca 8. szám alatt levő lakásáról hordta el különféle kisebb butordarabjait a Kiszácsi ucca felé. Amikor a Kiszácsi ucca sarkára ért megtántorodott és összeesett. A járókelők a rendőrségre telefonáltak és a városi mentőautó azonnal kivonult a helyszínre, de Brkics Mária időközben kiszenvedett. Holttestét a kórház hullakamrájába szállították, a boncolás fogja megállapítani, mi okozta halálát.

— **Kiderült az ártatlansága egy tizenötévi fegyháza itélt asszonynak.** Budapestről jelentik: Évekkel ezelőtt a pestvidéki törvényszék tizenötévi fegyháza itélte Josvai Péternét, aki ellen az volt a vád, hogy fejszével agyonütötte az urát. Az asszony a tárgyaláson hangoztatta, hogy veszekedés közben mellbevágta urát, aki az ütéstől megtántorodott, végigzuhant a konyha kövezetén és beütötte fejét a küszöb mellett heverő fejse fokába. Egy öreg drótosztót volt a tanuja, aki azonban eltűnt. Az asszony évek óta a budapesti fegyházban ült, míg végre most előkerült Koharnik János a drótosztót és a pör újrafelvétele során megerősítette az asszony állításait. Josvai Péternét a bíróság felmentette a gyilkosság vádjától.

— **Képviselőtestületi gyűlés.** A bácsko-gradistei képviselőtestület rendkívüli gyűlést tartott. A gyűlés napirendjén — több kisebb fontosságú tárgyon kívül — a rom. kath. kantoriák és a csendőrségi laktanya eladása is ki volt tűzve. — A tárgyalás során azonban kitűnt, hogy a r. kath. kántoriák eladásának magánjogi akadályai vannak, a csendőrségi laktanya eladása esetén pedig a község csendőrség nélkül maradhat. Így tehát a gyűlés öt szavazat ellenében elhatározta, hogy az épületek eladását leveszi a napirendről.

— **Népfürdőt létesítenek Verbáson.** A község egy vállalkozóval társulva új, modern népfürdőt szándékozik létesíteni. A község és vállalkozó között már napok óta folynak a tárgyalások és ha sikerül érdemleges megegyezést létrehozni, még az ősz folyamán megkezdik a fürdő építését és a kutak furását is.

— **Halálos autókatasztrófa.** Szomborból jelentik: Szerdán délután Spreitzer Károly szombori kivándorlási ügynök Lalicra ment, ahol Mészáros Antallal együtt felkereste Szalai Terézt, Szalai Lőrinc hódásági járásbírósi tisztviselő 18 éves leányát. A lány azt ajánlotta, hogy tegyenek autókirándulást, amibe Spreitzer be is egyezett. Szalai Teréz még két barátját is meghívta és az autót öt utassal Ruszki Krsztur felé indult. Az uton Spreitzer egy kocsi akart kikerülni, de közben egy kórakásnak rohantak és az autót felfordult. Az utasok kiestek a kocsiból, csak Szalai Teréz maradt alatta. Mészáros kiemelte Szalai Terézt az autótól és egy arra haladó autóval Ruszki Krszturra szállította, ahol meg akarták operálni, de még előbb görcsök fogták el és meghalt. A csendőrség megindította a vizsgálatot.

— **Scotus Viator súlyosan megbetegedett Csehszlovákiában.** Prágából jelentik: Scotus Viator, akinek csorba-tói nyaralása alatt kiujult az izületi csuza, szalonkocsiban Pezsonyba szállították. Az állomásról mentők vitték be az állami kórház belgyógyászati osztályára.

— **Féltékenységeben megölte a feleségét, majd öngyilkosságot követett el egy budapesti kereskedő.** Budapestről jelentik: Megrendítő féltékenységi dráma történt a csütörtökről péntekre virradó éjszaka Pesterzsébeten, az Erdélyi ut 14. számú házban. Itt lakott Csizmadia János fűszerkereskedő feleségével, Piros Máriaival. A kereskedő az éjszakai órákban fejszével támadt feleségére, akit több csapással halálra sebezett. A féltékeny férj ezután borotvát rántott elő és elvágta a nyakát. A nagy zajra a szomszédok besiettek, értesítették a mentőket, de mire az orvosok megérkeztek, már mindketten kiszenvettek.

— **Négy holttestet találtak a budweisi erdőben.** Budweisből jelentik, hogy a közeli erdőben borzalmas leletre bukkantak a munkások. A kidöntött fák gallyai között négy oszlásnak indult holttestre akadtak. A két férfi és két női holttesten fűdőruha volt és így valószínű, hogy a környék fölött június 4-én elvonult hatalmas viharban vesztették életüket. Valószínűleg menedéket kerestek az erdőben és a kidöntött fák halálra sujtották őket.

Goldarbeiter kisasszony letagadja magyar származását és tiltakozik az ellen, hogy ő zsidó

Már a missek mamáit sem lehet nyugodtan elviselni

Bukarestből írják: Goldarbeiter kisasszony megérkezett Bukarestbe. Amikor a fővárosi publikum meglátta a törékeny, sápadt, sovány leányt, a várt lelkes fogadtatás helyett botrány tört ki. A bukarestiek nem szeretik a sovány nőket, hangos pisszegés és füttyülés közben Miss Romániát kezdték éltetni, a kisse mellett Magda Dumirescut, aki Goldarbeiter kisasszonnyal együtt érkezett Szinájából.

Lisel Goldarbeiterről minden újság megírta, hogy magyar zsidó származású. Az öreg Goldarbeiter a háború előtt költözött át Szegedről Bécsbe, amikor Lisel Goldarbeiter a galwestoni versenyen Miss Universe lett, szép és megleghangu levelet írt az egyik budapesti laphoz, melyben kijelentette, hogy büszke zsidó származására és boldog, hogy olyan közeli kapcsolatai vannak apja révén Magyarországgal. Az öreg Goldarbeiter, aki az egyik bécsi zsinagóga lelkes vezetőségi tagja, bizonyosan nagyon mérges lesz, ha ez a cikk a kezébe kerül és megtudja, hogy az ő Lisel leánya Bukarestben vasárnap délelőtt a katolikus katedrálisban misét hallgatott. Lehetséges, hogy az impresszárió birta rá Goldarbeiter kisasszonyt erre a lépésre, aki ilyen módon akarta bebizonyítani a bukaresti publikumnak, hogy a Goldarbeiter név miatt nincs ok kétkedni Miss Universe származásában.

Goldarbeiter bácsi Bécsben most biztosan a haját tépi kétségbeesésében és biztosan komoly családi jelenetek lesznek a családban, ha az öreg megtudja, hogy Frau Goldarbeiter, a törékeny Lisel erőteljesen molett mamája is résztvevett a katolikus misén.

A mise után Goldarbeiter kisasszony a Grand Hotelbe hajtatott, ahol alkalmunk volt néhány beszélgetni vele:

— Az ön papája, az öreg Goldarbeiter bácsi ugyebár Magyarországból került Bécsbe? — kérdeztük.

— Nem... mi bécsiek vagyunk — mondta Miss Universe — soha nem éltünk Magyarországon...

— De a kedves papája, az öreg Goldarbeiter bácsi, ugy tudom, zsidó és ebben

az esetben...

Miss Universe lesújtó pillantást vetett rám.

— Nem vagyok zsidó... nem tudom, honnan veszi ezt a gondolatot.

Goldarbeiter kisasszonyt nagyon lánította a kérdésem, szó nélkül otthagytott. Odaszaladt Miss Romániához, a karjába kapaszkodott és valószínűleg rám panaszkodott mert most már két szempár lesújtó pillantását kellett elviselnem.

Az impresszárió az órára nézett és kiadta a jelszót az indulásra. Az egyik Lipsceanin levő divatkereskedésben lép fel most a két Miss...

A lépcsőházban a tömeg Goldarbeiter néni mellé sodort. Igyekszem nála helyrehozni, amit leányánál mulasztottam.

— Kérem Frau Goldarbeiter — mondom Miss Universe mamájának — az előbb a kedves leánya megharagudott rám, mert a vallása felől érdeklődtem, de négy szemközt nekem bevallhatja, hogy Bécsben hosszúnappok nem a katolikus templomba jár a Goldarbeiter familia...

A válasz egyenesen szenzációs volt, Frau Goldarbeiter megállt. Villámló szemekkel végig mért és a fülemben sziszegte:

— Wir sind nicht Juden... mi nem vagyunk zsidók, ezt kikérem magamnak...

A szálloda előtt két autó állott, mely elröpítette a két Miss-t és kísérőiket. A szálloda halljában néhány bécsi utazó ragyogó szemekkel nézett a towarepülő autó után.

— A kis Lisel... nem is hittem volna, hogy itt találkozom vele... mondta az egyik utazó.

— Ön ismeri a Goldarbeiter familiát Bécsben? — kérdeztem az utazót.

— Hogy ismerem-e — Hiszen Goldarbeiter nekem kollégám...

— Milyen vallása az öreg Goldarbeiter?

Az utazó nevetni kezd.

— Hát milyen vallása lehet egy arany-mives-utazónak, akit ezenfelül még Goldarbeiternek hívnak?

rovaradini Hajduk törpe-csapata játszik a Rádnicski-törpékkel.

Játékosigazolások a noviszádi kerületben. A beográdi alszövetség igazoló tanácsa legutóbbi ülésén az alábbi játékosigazolásokat fogadta el: A petrováci Szlovaeski részére: Svint F. Károly, Svint F. János, Sztruhár János, Lekár János, Vuetsirovics Luka és Peterszki János, valamennyien szeptember 6-iki hatállyal. A palánkai Szloga részére: Mészáros Mihály, Mészáros Vladimir, Schumer István, Hepp István, Nikolics Béla, Spitzer Tódor, Vortner Ernő, Branberger János, Sulj János, Schultz István, Masszing János, Tir-Bohumir Mihály és Spilka János, Hepp Miklós és Radosevics Vladimir, valamennyien szeptember 6-iki hatállyal. A mitrovicai Gradjanszki részére: Georgijevis Szvetozár, szeptember 6-iki hatállyal. A NAK részére: Fuchs Henrik (volt Szlovaeski), Csábrády Mátyás (volt Makka-bi), Hoffmann Károly (volt Rádnicski), valamennyien 1930. február 28-iki hatállyal. A petrovaradini Hajduk részére: Puhalo Szevan, Durics Miloszav, Resztorovics Dusan, Brácsics Eugen, Tovel Joszip, Belrenyak Antal, Datzmann Ferenc és Tomasevics Rado, valamennyien szeptember 6-iki hatállyal.

A NAK ifjúsági csapata holnap reggel 8 órakor a noviszádi Trgovacski I. b. csapatával mérkőzik, az alábbi összeállításban: Reich, Georgijevis, Willner, Hasz, Schnek, Kotrba, Pintér, Szentiványi, Sztanko, Longi, Zolics, tartalék: Kohut, Neuwirth.

Jugoszlávia válogatott teniszcsapattal vesz részt a magyar teniszbajnokságokon.

Budapestről jelentik: Szeptember 3-án kezdődnek a küzdelmek Magyarország ezévi teniszbajnokságaiért. A versenyre eddig olyan nagyszámu nevezés érkezett, amilyenre eddig példa nem volt. Angolország, Jugoszlávia és Görögország válogatott csapattal vesz részt a bajnoki küzdelmekben, de beveztek a legkiválóbb csehszlovák, román, sőt ujjeländi játékosok is. A versenyre eddig 34 nevezés érkezett.

A Vénusz S. C. alább felsorolt játékosait felkérem, hogy vasárnap reggel fél 9 órára felszereléssel a Karagyorgye pályán megjelenjenek: Becker, Herhe, Kasovszki, Schmidt, Erdélyi, Francisti, Becker I, Tóth, Vojnovics, Scharff II, Báthory, Sogorevcski. — Intéző.

A bácskogradistek A. K. vasárnap délután a csurogi Zanatlja sportklub csapatával fog revans mérkőzést játszani a gradistek pályán.

Uj sportpálya Bácsko-Petrovoszelón. A petrovoszelói sportélet fejlődésére mutat az a körülmény, hogy az eddig gyufaskatulyába szorított futballpálya helyett a legutóbbi községi képviselőtestületi gyűlés a tüzoltótestületnek és a különböző sportegyesületek részére a kertészlakkal szemben kórház céljaira meghagyott földterületből ezen célnak megfelelő nagyságu gyakorló és játszótér adományozott. A különböző egyesületek lázas tevékenységgel iparkodnak használhatóvá tenni az új sporttelepet, amelyen még az őszi kapunyitás előtt elhelyezik a 103 m. hosszú és 78 m. széles futballpályát. A különböző egyesületek vezetőségei felvetették azt a tervet is, hogy az egységes vezetés és az ifjúság fegyelmzése céljából egy közös, de önálló futballszakosztályt létesítsenek új alapszabályokkal és vezetőséggel. A terv kidolgozásával Szládi Roman iskolaigazgatót bízták meg, aki már a napokban elkészül munkájával a felülbíráló bizottság elé terjeszti.

Rádnicski hírek. Felhívom a következő játékosokat, hogy vasárnap, szeptember elsőjén délután négy órára a Rádnicski pályán jelenjenek meg: Milutinovics, Hacker, Šebők, Valent I, Grünenberg, Valent II, Vitéz, Mandics II, Grujics, Mandics I, Petrovics és Burai II. — A következő játékosok pedig pontosan fél 12 órakor a pályaudvaron jelenjenek meg, ahonnan Petrovára indulnak: Kovacevics, Rápóti, Schmidt, Bányi, Boros, Lenhardt, Veisz I, Kogolj, Georgijevis, Szakács, Mihics, Kurez és Veisz II. A Petrovacra utazó játékosok felszerelésüket délelőtt a pályán átvehetik. — Intéző.

A Postás A. K. hirei. Felkérem a következő játékosokat, hogy vasárnap reggel 8 órakor a Karagyorgye pályán megjelenjenek sziveskedjenek: Babin, Apravics, Barta, Gutwein, Petrovics, Silli, Heszko, Müller, Poulus, Sztefanovics, Burai II, Kiss II, és délután fél 3 órakor pedig: Nikolics, Bolla, Szilágyi, Burai I, Demmer, László, Novacek, Greges, Poseser, Szekeres, Kiss I. — Intéző.

Papirruhában járnak az amerikai férfiak

Két hétig hordható a vizálló papirruha mely fél óra alatt készül és mindössze két dollárba kerül

Newyorkból jelentik: Az Amerikában uralkodó szokatlanul forró nyár érdekes újítást idézett elő a férfiak öltözködésében. A chicagói ipari muzeum igazgatója találta fel az új divatot, amely nem más, mint papirruha, amelyet különleges módon állítanak elő. Az új ruha tartós és esdőálló, úgy hogy nem kell félni attól, hogy az első zápor lemossa viselőjéről.

A ruhák gyártását már meg is kezdték, darabonként két dollárba fog kerülni a papirruha, amely szakértők szerint minimum 14 napig tarthat. A szabásznak és szabónak igen kevés dolga lesz az új ruhával, amely a mérték felvétele után félórával már készen áll. Fél óra múlva az új ruhában távozzhat.

A ruhák készítői két heti garanciát vállalnak készítményeikért, amelyeket minden divatszínben állítanak elő.

SPORT

Holnap Vojvodina—Rádnicski barátságos mérkőzés

A noviszádi elsőosztályú csapatok nagyon helyesen cselekszenek, amikor erős mérkőzések lejátszásával vezetik be a közelegő bajnoki szezon. A bajnoki mérkőzések sportbeli és anyagi szempontjából célszerűbbnek látszana ugyan, hogy ne egymással rendezzenek mérkőzéseket a bajnoki kampány jövődó ellenfelei, azonban a vidéki csapatok szerepeltetésének jelenleg többrendbeli akadály van. A jobbkválitásu csapatok egyrészt még nincsenek formában, másrészt meglepően nagy anyagi követelésekkel állanak elő, amelyek egyáltalán nincsenek arányban képességeikkel.

A Vojvodina—Rádnicski bajnoki mérkőzés október 27-én kerül lejátszásra és így a két csapat holnapi találkozása aligha befolyásolhatja a bajnoki mérkőzés sportbeli és anyagi sikerét, ellenben jelentékenyen hozzájárulhat a csapatok formájának megjavításához. Erre a jelenlegi helyzetben égető szükség van és reméljük, hogy a játékosok és közönség egyaránt tisztán a sportszempontot tartja szem előtt a holnapi találkozón.

A mérkőzés délután fél 5 óras kezdettel kerül eldöntésre a Rádnicski pályán. Előtte 3 órai kezdettel a Postások a Vojvodina I. b. csapatával mérkőznek, míg 2 órakor a pet-

ZARLATOK

Péntek, augusztus 30

A DINÁR ÁRFOLYAMA

Budapest 9.99—10.07, Prága 58.925—59.325, Berlin 7.40—7.42, Bécs 12.43—12.49, Trieszt 33.62—33.66, London 276.

BEOGRADI TŐZSDE

London 276.43—275.63, Páris 223.91—221.91, Newyork 56.935—56.735, Genf—Zürich 1097.40—1094.40, Prága 169.11—168.31, Milánó—Trieszt 298.84—296.84, Budapest 9.952—9.922, Berlin 13.575—13.545, Bécs 8.0336—8.0036.

Allampapírok: 7%-os kölesön 90—90—90.50—89.75, 4%-os agrárkötvény 55—54.25. Hadikárpótlási prompt 406.25—406, december 31-ére 421—421—421—420. Nemzeti Bank 8300—8300—8320—8280.

BEOGRADI TERMÉNYARAK

Tengeri prompt paritás Vrsac 190—190. Ujbuza uszály Duna, 76—77, 2% 202.50—202.50. Bab, fővonal, prompt 356—356. Irányzat: Lanya.

ZURICHI TŐZSDE

Beograd 9.1275, Budapest 90.705, Páris 20.34, London 25.19 háromnyolcad, Brüsszel 72.14, Newyork 519.725, Milánó 27.1825, Madrid 76.55, Amsterdam 208.20, Berlin 123.73, Bécs 73.17, Stockholm 139.175, Oslo 138.35, Kopenhága 138.275, Szófia 3.76, Athén 6.715, Prága 15.3875, Varso 58.275, Konstantinápoly 2.43, Bukarest 3.085, Helsingfors 13.06.

BUDAPESTI HATÁRIDŐS TERMÉNYTŐZSDE

Irányzat: Barátságos. Forgalom: Élénk. Buza októberre 22.79—22.80, 1930. március 25.25—25.25. Rozs októberre 17.25—17.28.

1930. márciusra 19.57—19.58. Tengeri májusra 18.26—18.28.

CHIKAGOI TERMÉNYTŐZSDE

Buza: Tartott. Szeptemberre 132.50, decemberre 142 egynyolcad, 1930. márciusra 148.25, májusra 151 ötnyolcad, Tengeri: Tartott. Szeptemberre 103, decemberre 100.5, 1930. márciusra 104 háromnyolcad. Zab: Tartott. Szeptemberre 48 ötnyolcad, decemberre 53.25, 1930. márciusra 56.5. Rozs: Tartott. Szeptemberre 102.5, decemberre 111.25, 1930. márciusra 116.5.

ROSARIO

Ünnep miatt zárva.

BUENOS AYRES

Ünnep miatt zárva.

WINNIPEG

Irányzat: Tartott. Buza októberre 153.25 decemberre 153 egynyolcad, 1930. márciusra 158.5.

LIVERPOOL

Buza: Barátságos. Októberre 9 sh 7 hétnyolcad, decemberre 10 sh 0 egynyolcad, 1930. márciusra 10 sh 4 hétnyolcad.

NOVISZADI TERMÉNYTŐZSDE

(Hivatalos jegyzések)

Buza 77—78 kg k. d. bácskai és bánáti 195—200, szerémi 190—195, tiszai uszályrakomány 205—210. Árpa 63—64 kg k. d. 145—150. Zab k. d. 157.50—160. Tengeri 190—195. Export malmok irányárai, buza-liszt aug.-dec. 30 nap kassza vagy 1.5% skonto nullás gg és g 340—350, kettes 320—330, ötös 290—295, atohs 265—275, hetes 235—240, nyolcas 140—145. Egyéb malmok effektív kötési bácskai buzaliszt k. d. nullás gg és g 300—305, kettes 280—285, ötös 260—265, hatos 235—240, hetes 205—210, nyolcas 130—135. Buzakorpa juttatásában 112.50—117.50. Fehér bab 365—370. Irányzat: Változatlan. Forgalom: Buza 15, árpa 3, zab 16, tengeri 17, liszt 9 és korpa 3 vagon.

SZOMBORI TERMÉNYTŐZSDE

augusztus 30-án

Bácskai buza 187.5—192.5, bánáti buza 185—190, szerémi és szlavóniai buza 185—195. Tiszai hajórakomány 200—205. Bégai hajórakomány 197.5—202.5. Csatornai rakomány 192.5—197.5, Dunai rakomány 197.5—202.5. Rozs bácskai 160—170. Zab bácskai 152.5—157.5. Zab szerémi és szlavóniai 152.5—157.5. Árpa takarmány 140—145. Tavasz 165—170. Baranyai tavasz 180—190. Tengeri morzsolt prompt 180—185, augusztusra 182.5—187.5, száritott okt.-nov. 162.5—167.5. Bab természetes 360—365, válogatott szept.-okt. 370—375, tarka 280—290, Liszt 00. és 0. 295—305, 2. sz. 275—285, 5. sz. 250—260, 7. sz. 220—230, 8. sz. 140—150. Korpa prompt 110—115. Irányzat: Változatlan. Forgalom: Buza 238, tengeri 123, liszt 2, bab 3.5, zab 12, árpa 5. Összesen 384 vagon.

Ujabb tizenötmillió dollárba kerülne a szesztilalom eredményes ellenőrzése Newyorkban

Newyorkból jelentik: Newyork rendőrfőnöke értesítette az amerikai kincstári hivatalt, hogy a szesztilalom ellenőrzése kizárólag a kincstári hivatal által fenntartott szesztilalmi őrség kötelessége. A rendőrfőnök kijelentette még, hogy a Newyorkban levő 32.000 titkos korcsma bezárása és a szeszcsempészes megakadályozása legalább tizenötmillió dollárba kerülne és a rendőrségnek tizezer fővel való emelését tenné szükségessé. A rendőrségnek ez az álláspontja a szesztilalmi törvény teljes kudarcát jelenti Amerika legnagyobb városában és ennek hatása nem maradhat el a többi helyen sem.

Flzessen elő a Délbácskára

A hétórás vonat rejtélye

Detektívregény ..... Irta: MARCEL GUILLAIN

51)

— Miért éppen ezen a napon és nem máskor?

— Azért mert az idő sürgetett... nem birtam tovább élni ebben a bizonytalanságban, ezekkel a kínzó, őrjítő gondolatokkal. Azután azt is tudtam, hogy Albert éppen ezen a napon Chartresbe vezetted gazdáját s így nem leszek kitéve annak, hogy találkozzam vele.

— Fenntartja azt az állítását, hogy egy általában nem közölte vele terveit?

A leány erre a kérdésre elég erőt talált, hogy erélyesen, tiltakozólag kiáltson fel:

— Igen erre esküszöm, az ő életére, ami a legkedvesebb előttem, esküszöm, hogy neki fogalma sem volt sötét terveimről és soha egyetlen szóval sem említettem ezt előtte! Sőt még csak nem is sejtette, hogy miben töröm a fejemet!

— Pedig ez valószínűtlen!

A leány kétségbeesve felkiáltott:

— Biró ur... mit mondjak, hogy meggyőzzem... ez a szerelem volt az egyedüli jó érzés, ami lelkesített, ő érte követtem el a bűnt... hisz tudtam, ha Albert megsejtené, utálattal taszítana el... tudtam, hogy meg nem bocsátaná, hiszen ő nem szeretett eléggé, hiszen ezért vetemedtem a bűnre, hogy pénzt szerezzek, hogy megvásároljam szerelmét...

— Hogy lehet az, hogy miután ennyire szerette, mégis képes volt legtitkosabb gondolatait elrejtteni előle?

A vén leány szenvedélyesen felkiáltott:

— Mikor közel voltam hozzá, csak ő reá gondoltam és semmi másra s így nem

kellett titkolóznom, ő mellette egyedül csak ő létezett rám nézve... csak mikor egyedül maradtam, kinoxtak a látomások és csak akkor forgattam meg fejemben bűnös terveimet.

A biró és a detektív gyors szempillantást váltottak, mindkettő azt a hirtelen benyomást érezte, hogy ez a nő igazat szól.

A biró tovább kérdezte:

— Mialatt Sybel asszony barátnőjénél volt, az ön gyászos gondolata megerősödött?

— Igen.

— A megvalósítás pillanatához közel nem érzett könnyőreletet, izgatottságot?

Bernier kisasszony újra összeesve székén, válaszolt:

— Ez a nő nem számított rám nézve... csak a célt láttam, amit el kellett érnem...

— Tudott-e arról, hogy vőlegénye újra leskelődik rá a szokott modorban?

— Igen, de azt is tudtam, hogy ezután nem sokáig követheti nyomon, mivel már négy óraker otthon kellett lennie, hogy a gépkocsit a kirándulásra elkészítse. Egyedül csak erre volt szükségem, hogy megtudjam, hogy megint a népünnepélyre megy-e?... Amikor körülbelül megállapíthattam, hogy a hétórás vonattal utazik vissza... Butin értesített arról, hogy rendes kocsiján tényleg a vásárba hajtattott, aztán hazament a Beauvillois gróf villájába és én szabadon cselekedhettem.

— Hogyan és mikor csatlakozott Sybel asszonyhoz?

— A vasuti pályaudvaron az indulás idejében.

— És ha Sybel asszony nem lett volna ott?

— Ott kellett lennie... és tényleg ott volt.

— És ön átöltözött?

— Igen.

— Hol öltözött át?... önnél?

— Nem, ez lehetetlen lett volna, a cseled és a házmesterné felismertek volna...

csomagba göngyölttem a holmikat és egy kávémérésben, akinek tulajdonosnője jó barátnőm átöltöztem.

— Mit mondott ennek a nőnek, mivel magyarázta meg különös viselkedését?

— Hogy féltékeny vagyok a vőlegényem re és kémkedem utána.

— Nem félt-e attól, hogy ez veszedelmes tanu lesz ön ellen.

A leány közönyös mozdulatot tett.

— Valamit csak kockáztatni kellett... különben sem akkor, sem azután fogalma sem volt a valóról.

— Azután innen egyenesen a pályaudvarra ment?

— Igen.

— Folytassa... kiért a pályaudvarra?

— Igen... negyedóra előnyöm volt. Megváltottam jegyemet.

— Párisba?

— Nem, Pecq állomásig.

— Első osztályu jegyet?

— Igen... azután megvásároltam a szakszerű külsőm látszatáért a L'Autot és a lapot felnyitva egy sarokban leültem... hirtelen, amint a percek multak, láttam, amint Sybel asszony kocsin megérkezett, kifizette a kocsist és az indulási oldalhoz leveztető lépcső felé közeledett... gyorsan követtem őt és ugyanakkor érkeztem az alagsorban levő perronra, mint ő... felszállott egy elsőosztályu fülkébe, én utána és gyorsan bezártam az ajtót... rögtön erre felnyitottam ujságomat és úgy tettem, mintha olvasnék, a nagy papirlapot közénk helyezve és amennyire lehetséges elfödjem az ajtó üvegét, hogy más utasok fel ne szálljanak.

— Sybel asszony nem ismerte fel önt?

— Nem... különben is nem is figyelt rám.

— Hol ült?

— Eppen előttem... a fülke bejáratánál, hátát a lokomotivnak fordítva.

Folytatása következik.

APRÓ HIRDETÉSEK

ugy hétköznap, mint vasárnap.
Egy szó 1 dinár, NAGY BETŰS 2 dinár,
a legkisebb apróhirdetés 10 dinár.

Házasság

"35 ÉVES"
NEM NŐS.
3016

Eladó

Jóforgalmu borbélyüzlet
elköltözés miatt eladó.
Cím a kiadóban. 3019

ALKOHOLMENTES ital-
üzem teljesen felszerelve
elköltözés miatt eladó.
Cím Kardos hirdetőben,
Novisad. 3021

Eladó szőlő 2 1/2 hold,
fiatal, szép házzal, közel
Kamenicához, szép kilátással.
Cím a kiadóban. 2923

BUTOROZOTT SZOBA
két ágyas, azonnal kiadó
Putaki ut 36 alatt. 3007

ELADÓ olcsón egy
fűszerüzlet berendezés.
Mengi, Arse Teodoroviča
(Sljučina) 20. 3008

ELADÓ fagyalt készítő
teljes felszerések és üzleti
berendezések. Futoski
put 47. alatt. 3012

Kiadó

LAKÁS mely áll 1 szoba
és konyhából, gyermektelen
házas párnak azonnal kiadó.
Laze Kosača 15. 3014

Kátrányfedéllemez

elszigetelőlemezek, kőszénkátrány,
Carbolinum, Asphaltum, bitumen etc.
nagyban és kicsinyben a legolcsóbban kapható

BEGRADSKA FABRIKA ASFALTA
fiókyárban
NOVISAD, Mali Liman
Strelizova ul. Telefon 26-47

Koreslet

Jobb házból való KI-
FÜTOFIU vagy leány fel-
vétetik. Lipkovic trafik,
Kr. Aleksandra 20. 3020

ÜGYNÖKÖK rádió, gram-
mofon, bicikli varrogép,
készpénz és részlet fizetés
mellett való eladására fel-
vetetnek. Braća Hirsch
cégnél, Knjegina Zorka
20. (ezelőtt régi gabona-
piac) 2990

ABONENSEKET havi
500 dinárért, és deakokat
teljes ellátásra felveszek.
1 ebéd 10— dinár. Ér-
kezde a református tem-
plomnál, Šafarikova u. 7.
2937

Külföldi

Valodi GRAHAM-WE-
NYER Wachtl Imro sütő-
dejében kapható, Zeljez-
nička ulica 6. 2635

VOJVODINA legnagyobb
rezműves műhelye, ál-
landó raktárt tart PÁLIN-
KAFÓZÓ KAZANOKAT,
PERMETEZŐKET, ŰS-
TÖKET, USTHÁZAKAT,
FAGYLALTGEPEKET, el-
készít minden a rezműves
szakmába vágó munkákat.
VASA MALOČIC, Novi-
sad, Kisačka 32. 8

Egy elegánsan
butorozott szoba
előszobával és

két szoba
előszobával azonnal KIADÓ,
irodának vagy orvosi, rendező-
lőnek. — FELVÉTELIK

két inas
kosztra és lakásra. Érdeklődni
DRAGUTIN R. ČURČIĆ
csemege kereskedésénél

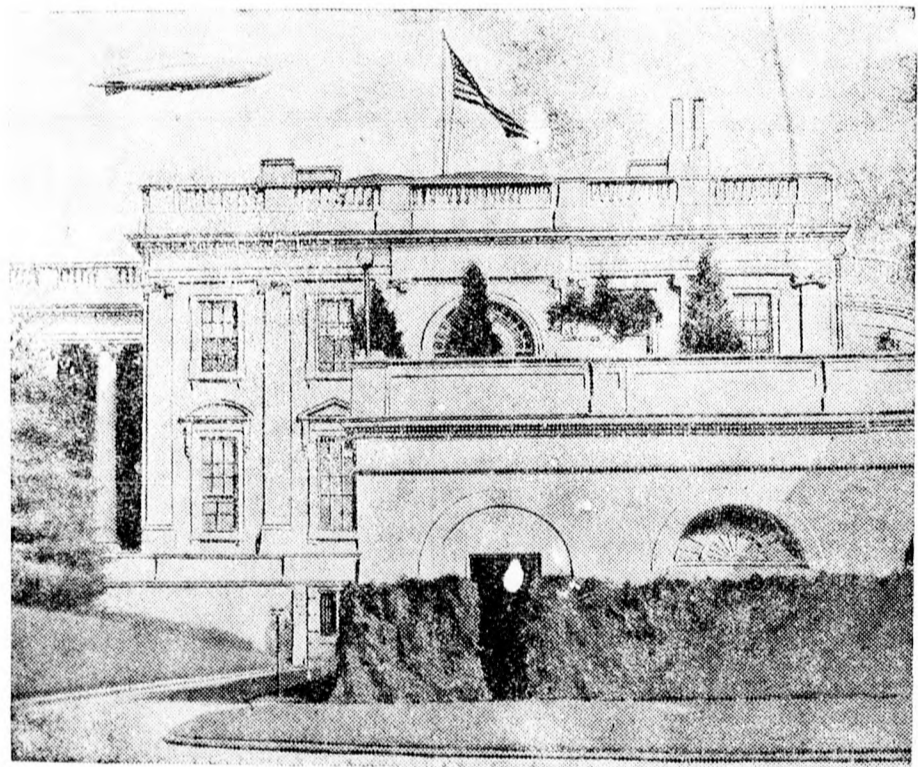
Ma este
malacpecsenye és csirkepaprikás
vacsora a Lövölde helyiségében, Kitzűnő
italokról gondoskodva. Számos látogatást
kér tisztelettel
Renner Jakab, vendéglős

Holnap, vasárnap este nagy
szőlő mulatság
a Csokota vendéglőben
Elsőrendű tamburazene és kitűnő italok
Herbst Peter, vendéglős
Darányi telep III. csoport 233. A volt katonai golyófogó mögött

Szerkesztésért és kiadásért felel:
TOMÁN SÁNDOR

Képek
a forrongó Palesztinából

Fenn: A Jeruzsálemi fal, mellette Tel Aviv egy uccája.
Alsó sor: Chancello angol főbiztos, a Jaffai ut Jeruzsálemben, Sir Herbert Samuel

A Graf Zeppelin
befejezte földkörüli utját

A Graf Zeppelin a washingtoni Fehér Ház, az Egyesült Államok elnökének palotája felett

Legrégibb

fűző, keztyű, harisnya és hórkeztű
különlegességek szaküzlete

FISCHER J. és FIA

NOVISAD, KRALJA PETRA 23. — Telefon 23-64.

IROESSEN
A
DÉLBÁCSKÁBAN